

4. Vasiliev, L.S. (1983), *Problemy genezisa Kitajskogo gosudarstva (formirovanie osnov sotsialnoy struktury i politicheskoy administratsii)* [Problems of the genesis of the Chinese state (laying the foundations of the social structure and political administration)], Nauka, Moscow, Russia.
5. Sokolov, V.V. (1969), *Antologiya mirovoj filosofii* [Anthology of world philosophy], Mysl, Moscow, Russia.
6. Nersesyants, V.S. (2002), *Jurispridenziya. Vvedenie v kurs obshej teorii prava gosudarstva* [Law. Introduction to the general theory of law and state], NORMA-INFRA-M, Moscow, Russia.
7. Aristotle, (2000), *Politika* [Politics], Translated by Kisluk, O., Kiev, Ukraine.
8. Losev, A.F. (2007), *Platon* [Platon], Publishing house of St. Petersburg. Universitet, San Peterburg, Russia.
9. Nersesyants, V.S. (1999), *Prava cheloveka v istoriyi politico-pravovoy mysli* [Human Rights in the history of political and legal thought], NORMA-INFRA-M, Moscow, Russia.
10. Platon, (1998), *Gosudarstvo. Zokoni. Politik* [State. Laws. Politician], Misl, Moscow, Russia.
11. Chanyshv, A.N. (1987), *Aristotel* [Aristotle], Mysl, Moscow, Russia.
12. Krehul, Y.I., Ladychenko, V.V. and Orlenko, O.I. (2004), *Prava i svobody ludiny* [Rights and freedoms], Kniha, Kiev, Ukraine.
13. Nersesyants, V.S. (1998), *Istoriya politicheskikh i pravovykh ucheniy* [History of political and legal doctrines], NORMA-INFRA-M, Moscow, Russia.
14. Digesty, J. (2014), "Library Yakov Krotov", available at : http://www.krotov.info/acts/06/2/corp_yust_01.htm.
15. Biryukov, Y.M. (1969), *Gosudarstvo i pravo Drevneho Rima* [State and Law of Ancient Rome], VPA, Moscow, Russia.
16. Galanza, P.N. (1963), *Gosudarstvo i pravo Drevneho Rima* [State and Law of Ancient Rome], Moscow State University, Moscow, Russia.
17. Polhovskiy, I.K. (2007), "Constitutional principle of the equality of man and citizen in Ukraine", Thesis abstract for Cand. Sc. (Jurisprudence), 12.00.02, Nazionale Juridikal Akademija name of J. Mudrogo, Kharkiv, Ukraine.

УДК 342.15

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ВІЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЗОН І ТЕРИТОРІЙ ПРІОРИТЕТНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Шутова О.С., к.ю.н., асистент, мол. наук. співр.

*Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, Україна*

*Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН
України, вул. Чернишевська, 80 м. Харків, Україна
80503038833@mail.ru*

Стаття присвячена проблемам правового регулювання та діяльності вільних (спеціальних) економічних зон і територій пріоритетного розвитку в Україні. Окреслено позитивні та негативні тенденції їх діяльності та законодавче визначення відповідних територій. Запропоновано зміни до законодавства для покращення соціально-економічного стану держави шляхом ефективного використання вільних економічних зон і територій пріоритетного розвитку.

Ключові слова: регіональний розвиток, території, вільні економічні зони, території пріоритетного розвитку, ВЕЗ, ТПР, суб'єкти господарювання.

ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ СВОБОДНЫХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ЗОН И ТЕРРИТОРИЙ ПРИОРИТЕТНОГО РАЗВИТИЯ В УКРАИНЕ

Шутова О.С.

*Национальный юридический университет имени Ярослава Мудрого, ул. Пушкинская, 77, г. Харьков, Украина
Научно-исследовательский институт государственного строительства и местного самоуправления НАПрН Украины,
ул. Чернышевская, 80, г. Харьков, Украина
80503038833@mail.ru*

Статья посвящена проблемам существования правового регулирования и деятельности свободных (специальных) экономических зон и территорий приоритетного развития в Украине. Очерчены основные позитивные и негативные тенденции их деятельности и законодательное определение соответствующих территорий. Предложены некоторые изменения в законодательство, которые могли бы улучшить социально-экономическое положение государства посредством более эффективного использования свободных экономических зон и территорий приоритетного развития.

Ключевые слова: региональное развитие, территории, свободные экономические зоны, территории приоритетного развития, СЭЗ, ТПП, субъект хозяйствования.

DEVELOPMENT FEATURES OF FREE ECONOMIC ZONES AND TERRITORIES OF PRIORITY IMPORTANCE IN UKRAINE

Shutova O.S.

*National legal university of the name is Yaroslav Mudryi, str. Pushkin, 77, Kharkiv, Ukraine
Research institute of state building and local self-government of the National academy of legal sciences of Ukraine,
str. Chernishevskaya, 80, Kharkiv, Ukraine
80503038833@mail.ru*

State in the process of formation and realization of regional programs must apply the list of market tools with the help of which it's possible to create the powerful regional economy on that or other territory. In this reason it's necessary to use new methods for their development. Such tools are free economic zones (FEZ) and territories of priority development (TPD) which are ones of the actual forms in legal regimes of economic activity. World practice in functioning of free economic zones and territories of priority development developed the certain categorical apparatus for a long time ago and agreed normative and legal administration of their activity but the national legal system allows the coexistence for some notions free economic zone in Ukraine in a way the employer makes the accent to the other notion – „special economic area”.

In world and native practice by the time of FEZ and TPD creation, the follow factors are primary considered: economic and geographic and environmental conditions; political stability in the region; availability of transport and communications networks; resource potential of the territory; security of objects of industrial and social infrastructure; enterprises lack of clearly defined differences on the level of profitability; no inconsistencies in tax policy in the territory of FEZ and TPD; simplified and accelerated procedure in all organizational matters; balanced policy of selection of investment projects.

It's necessary to pay attention to the existing negative displays in FEZ and TPD activity: unclear procedure of making decision about creation these territories and zones and concrete company's participation. Exactly the notion of „zone” needs the clearly limited sphere of special rules activity. The whole districts got the status of FEZ and TPD. Also there are low state control above FEZ and TPD, legal violations massiveness in the activity of special zones and lowly developed infrastructural state support of preferential taxation.

Today up the necessity of upgraded legislative regulation in free economic zones and territories of priority development appeared. In particular such changes may be carried out in the Taxation Code of Ukraine. The global changes should also happen in other regulative and legal statements regulate the activity of already created of FEZ and TPD. In the same time, the implementation of new free economic zones and territories of priority importance have to be carried out together with attraction of correspond branch specialists and detailed research of nowadays realities, problems happen in Ukraine this time must be decided today.

Key words: free economic zones, territories of priority development, taxation benefits, commercial subjects, regional development, territories, FEZ, TPD.

На сучасному етапі розвитку світової економіки видами територіальних податкових звільнень є вільні економічні зони (далі – ВЕЗ) та території пріоритетного розвитку (далі – ТПП). Вони виступають потужним механізмом управління соціально-економічним розвитком регіону та стимулювання господарської активності й залучення інвестицій, який знаходить своє практичне уособлення у функціонуванні таких територій. Постає питання, як рівномірно розвивати економіку всіх без винятку регіонів будь-якої держави та досягти успіхів з огляду на різні стартові можливості та історичний процес становлення системи господарських відносин. Виникає необхідність дослідити низку ринкових інструментів, усі негативні та позитивні тенденції, що супроводжують діяльність ВЕЗ і ТПП, та можливі зміни законодавства України.

Метою статті є виявлення основних позитивних і негативних чинників, світовий досвід функціонування вільних економічних зон та територій пріоритетного розвитку, дослідження законодавчого базису діяльності та визначення основного категоріального апарату вільних економічних зон та територій пріоритетного розвитку, опрацювання законів України, постанов Кабінету Міністрів України та Указів Президента.

Дослідженню діяльності вільних економічних зон та територій пріоритетного розвитку були присвячені роботи українських та зарубіжних науковців-правників та економістів, основними з яких є С.І. Бабкіна, В.К. Васенко, О.М. Вінник, А.А. Голубицька, О.Ю. Дубовик, О.Р. Зельдіна, Ю.В. Макогон, В.К. Мамутов, І.Л. Сазонець, С.Г. Серьогіна, С.В. Сідак, О.С. Чмир тощо. Щодо національної законодавчої бази, то питанням утворення і функціонування ВЕЗ присвячені такі законодавчі акти, як Закони України «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон», Постанова КМУ «Про концепцію створення спеціальних (вільних) економічних зон в Україні» та спеціальні закони з функціонування кожної ВЕЗ і ТПР.

Держава в процесі розвитку, формування та реалізації регіональних програм мусить застосовувати низку ринкових інструментів, за допомогою яких можна створити потужну регіональну економіку на тій чи іншій території. Одним з таких інструментів, безумовно, є створення вільних економічних зон та запровадження територій пріоритетного розвитку як чинних форм спеціальних правових режимів економічної діяльності. З моменту проголошення України незалежною державою було створено низку спеціальних економічних зон, де запроваджувалися пільгові режими ведення діяльності, зокрема щодо оподаткування прибутків, ввезення товарів і обладнання; це також пов'язано з ідеологічними змінами, які виражаються в тому, що держава більше не намагається виконувати роль виробника абсолютно всіх товарів.

Останнім часом Україна стала на шлях децентралізації та реформ у цій сфері, що, у свою чергу, дозволить більш повно та позитивно реалізувати інтереси територіальних громад, виявити найбільш проблемні регіони та знайти шляхи подолання їх, виходячи з конкретних проблем визначених територій. Таким чином, держава матиме можливість, отримуючи реальну інформацію від регіонів, проаналізувати стан потреб і визначити необхідність залучення додаткових інвестицій у пріоритетні галузі виробництва для створення нових робочих місць або працевлаштування працівників, які, наприклад, вивільняються у зв'язку з закриттям, реструктуризацією чи перепрофілюванням деяких підприємств.

Виходячи з умов сьогодення, виникає потреба розширення сфери впливу приватних підприємств, залучення міжнародних інвестицій, компаній та великих корпорацій на українському просторі. Досягти цього легальним шляхом можливо завдяки запровадженню низки нових законодавчих актів та зміни старих, у яких буде чітко встановлено можливості для ведення бізнесу на пільгових умовах та систему врегульованих податкових пільг. Саме це і складає основну сутність вільних економічних зон та територій пріоритетного розвитку – пільги, послаблення та особливі умови, що надаються суб'єктам підприємництва.

Залежно від економічного та соціального розвитку країн, де вона створюється, різняться і сама мета запровадження спеціальної економічної зони (далі – СЕЗ). Наприклад, у промислово розвинених країнах (США, Великобританія, Франція) такі зони можуть створюватися для реалізації політики, спрямованої на поживлення малого та середнього бізнесу в депресивних районах, вирівнювання міжрегіональних розходжень. З цією метою національним суб'єктам господарювання надаються фінансові та інші пільги, а спеціальні заходи для залучення іноземного капіталу не передбачаються. На відміну від промислово розвинутих держав, країни, що розвиваються, у процесі створення спеціальних економічних зон орієнтуються насамперед на залучення іноземних інвестицій, передових технологій, модернізацію промисловості, підвищення кваліфікації працівників [1, с. 302].

Світова практика функціонування вільних економічних зон та територій пріоритетного розвитку вже давно виробила певний категоріальний апарат та узгоджене нормативно-правове регулювання їх дії, однак у національній правовій системі співіснують кілька понять вільної економічної зони в Україні. Так, законодавець робить акцент на дещо іншому терміні – «спеціальна економічна зона». Так, згідно з Законом України «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон» від 13.10.1992 р. № 2673-ХІІ спеціальна (вільна) економічна зона є частиною території України, на якій встановлюються та діють спеціальний правовий режим економічної

діяльності та порядок застосування і дії законодавства України. На території спеціальної (вільної) економічної зони запроваджуються пільгові митні, валютно-фінансові, податкові та інші умови економічної діяльності національних та іноземних юридичних і фізичних осіб [2]. Відповідно, у ст.1 Закону України «Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на території пріоритетного розвитку у Волинській області» зазначено: «ТПР – територія пріоритетного розвитку – територія, на якій склалися несприятливі соціально-економічні та екологічні умови, незадовільний стан зайнятості населення і на якій запроваджується спеціальний режим інвестиційної діяльності для створення нових робочих місць» [3]. На сьогодні в Україні існує 7 областей, у яких запроваджено території пріоритетного розвитку (з 1999 року було встановлено 9 областей, одна із яких (Закарпатська) уже припинила свою діяльність у зв'язку з закінченням строку, на яку була запроваджена, а територія Автономної Республіки Крим у зв'язку з окупацією була реорганізована в 2014 році у вільну економічну зону повністю [4]). Це території пріоритетного розвитку у Донецькій, Луганській, Сумській (м. Шостка), Житомирській, Чернігівській, Волинській областях та в місті Харків.

Цікавим є те, що в Постанові Кабінету Міністрів України «Про Концепцію створення спеціальних (вільних) економічних зон в Україні» від 14.03.1994 р. № 167 спеціальні (вільні) економічні зони визначалися як один з інструментів досягнення відкритості економіки України зовнішньому світові та стимулювання міжнародного економічного співробітництва на основі залучення іноземних інвестицій. У поєднанні з іншими елементами загальної стратегії економічного розвитку країни ВЕЗ спроможні забезпечити активізацію підприємницької діяльності, залучення нових технологій, розвиток ринкових методів господарювання, а в остаточному підсумку – збільшення виробництва та постачання високоякісних товарів і послуг як на внутрішній, так і на зовнішній ринки [5]. Сьогодні цей нормативно-правовий акт втратив чинність, однак бачення сутності СЕЗ, яке він заклав, знайшло своє відображення при розробці Господарського кодексу України.

Зауважимо, що у світовій та вітчизняній практиці під час створення ВЕЗ і ТПР насамперед враховуються такі чинники: економіко-географічні й екологічні умови; політична стабільність у регіоні; наявність транспортних мереж і комунікацій; ресурсний потенціал території; забезпеченість об'єктами виробничої та соціальної інфраструктури; відсутність підприємств із чітко визначеними відмінностями щодо рівня рентабельності; відсутність суперечностей у податковій політиці на території ВЕЗ і ТПР; спрощена та прискорена процедура вирішення всіх організаційних питань; зважена політика відбору інвестиційних проектів. Загалом майже всі чинники, зазначені вище, можна віднести до позитивних рис відповідних територій. Окрім цього, зазначимо залучення додаткових капіталів та інвесторів, покращення та створення ринку праці, підвищення кваліфікації працівників завдяки залученню новітніх технологій, розвиток інфраструктури територій.

Економісти вказують на такі чинники, що позитивно впливатимуть на національну економіку при створенні ВЕЗ і ТПР:

- стимулювання структурних перевтілень в економіці шляхом залучення іноземних інвестицій;
- збільшення надходжень на внутрішній ринок високоякісних товарів та послуг;
- активізація науково-технічного обміну, впровадження нових технологій;
- переймання передового організаційного й управлінського досвіду здійснення ринкових методів господарювання;
- створення сучасної ринкової інфраструктури;
- поліпшення ефективності використання природних і трудових ресурсів;
- прискорення соціально-економічного розвитку окремих регіонів і держави в цілому, підвищення життєвого рівня населення [6, с. 49];
- активізація спільно з іноземними інвесторами підприємницької діяльності для нарощування експорту товарів і послуг [7, с. 151].

Позитивні чинники запровадження ТПР і ВЕЗ не мають превалювати над наявними ризиками та негативними чинниками, що можуть мати серйозні економічні наслідки. З точки зору доцільності та допустимості подальшого створення і запровадження зазначених територій у нашій країні необхідно навести низку критичних факторів, що стримують практичну реалізацію такої концепції та підривають довіру до цього економіко-правового явища:

- відсутність у багатьох потенційних регіонів вигідного географічного положення, соціальної та транспортної інфраструктури;
- надання статусу територій пріоритетного розвитку великим регіонам, що приводить до розпилення інвестицій;
- велика розбіжність у рівнях рентабельності підприємств;
- відсутність раціональної спеціалізації зон у рамках розвитку економіки регіону та країни;
- випадковий відбір інвесторів;
- бюрократизм у вирішенні організаційних питань;
- відсутність врівноваженої політики щодо створення спеціальних економічних зон, яка систематизувала б галузеві та територіальні пріоритети, здійснення централізованого фінансування будівництва інфраструктурних об'єктів тощо;
- загальна політична нестабільність у країні, пережиті економічні труднощі та наслідки світової фінансової кризи;
- суперечності між центральною та місцевою владою при розподілі доходів від діяльності СЕЗ і відрахувань у бюджети різних рівнів тощо.

Це проблеми загального характеру, які мають враховуватися не лише щодо України, але й щодо будь-якої країни світу. Фахівці також виокремлюють наступні причини скасування пільгового режиму СЕЗ і ТПР безпосередньо в Україні:

- непрозора процедура прийняття рішень щодо створення цих територій і зон та участі в них конкретних підприємств. Саме поняття «зона» вимагає чіткої обмеженості сфери дії особливих правил. В Україні ж статус СЕЗ і ТПР одержали цілі області;
- прагнення використати вільні економічні зони та території пріоритетного розвитку не тільки як спосіб залучення інвестицій, але й як інструмент вирішення соціальних проблем депресивних регіонів;
- низький контроль держави над роботою ВЕЗ і ТПР. Масовість правопорушень у діяльності спеціальних зон підтверджує той факт, що з 225 підприємств, що працюють у СЕЗ і ТПР, вибірково перевірених податковою інспекцією у 2003 р., на 201 були виявлені факти порушення податкового та митного законодавства;
- низька інфраструктурна підтримка державою територій пільгового оподаткування [8].

На сьогодні існують певні проблеми нормального розвитку й успішного функціонування вільних економічних зон і територій пріоритетного розвитку. Центральним та місцевим органам, ухвалюючи рішення про доцільність створення нових ВЕЗ, обов'язково потрібно враховувати всі техніко-економічні обґрунтування. Необхідно довести, що витрати на створення спеціалізованих зон будуть перекриті прибутками від їх діяльності, що буде досягнутий позитивний соціально-економічний ефект для держави, територій розміщення, суб'єктів зони та населення [9, с. 119]. Масштабні проблеми в цій сфері почалися в 2005 році зі скасування передбаченої державної допомоги суб'єктам, які здійснюють господарську діяльність на територіях пріоритетного розвитку [10], що призвело до згорання інвестиційних проектів та їх закриття.

Необхідність нового законодавчого регулювання діяльності вільних економічних зон і територій пріоритетного розвитку на сьогодні постає дуже гостро. Зокрема, необхідним є внесення змін до Податкового кодексу України (до Розділу XIV «Спеціальні податкові режими»), наприклад надати чітке визначення ВЕЗ і ТПР, окреслити особливі умови пільгового оподаткування, які діятимуть на відповідних територіях, та строки їх запровадження, перелік вимог, які будуть висуватися до суб'єктів господарської діяльності на цих територіях. Діяльність окремих вільних (спеціальних) економічних зон, тобто тих, що вже існують та продовжують діяти на території України («Інтерпорт Ковель», «Порто-франко», «Рені» тощо), вбачаємо через внесення змін до відповідних законів та нормативно-правових актів, які відповідатимуть умовам сьогодення.

Запровадження нових ВЕЗ і ТПР має відбуватися разом із залученням спеціалістів відповідних галузей та досконалим вивченням реалій сьогодення, адже події, які відбуваються в Україні сьогодні, можливо і потрібно обернути собі на користь. Так, знецінення державної валюти для населення – це

проблема, натомість для інвесторів з-за кордону – це перспективи. Адже, вкладаючи інвестиції у світовій валюті на територію нашої країни, у них з'являється більше можливостей залучити кращих українських спеціалістів, через те, що при конвертації інвестованої валюти в гривню у інвестора збільшується (як приклад) фонд оплати праці у національній валюті України. Потрібно враховувати всі ці та інші факти, щоб якомога краще використати усі позитивні моменти від створення та запровадження вільних економічних зон і територій пріоритетного значення в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Господарське право України : підручник / за ред. : В.М. Гайворонський, В.П. Жушман. – Х. : Право, 2005. – 384 с.
2. Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон : Закон України від 13.10.1992 р. № 2673-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 50. – Ст. 676.
3. Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на території пріоритетного розвитку у Волинській області : Закон України від 05.04.2001 р. № 2354-ІІІ // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 23. – Ст. 113.
4. Про створення вільної економічної зони «Крим» та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України : Закон України від 12.08.2014 р. № 1636-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 43. – Ст. 2030.
5. Про Концепцію створення спеціальних (вільних) економічних зон в Україні : Постанова Кабінету Міністрів України від 14.03.1994 р. № 167 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/167-94-п/card6#Public>.
6. Дубовик О.Ю. Вільні економічні зони як інструмент економічного розвитку територій / О.Ю. Дубовик // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – Т. 2. – № 4. – С. 47-51.
7. Сазонець І.Л. Інвестування : міжнародний аспект / І.Л. Сазонець, В.А. Федотова. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 276 с.
8. Макогон Ю.В. Нові форми організації територій з особливим податковим режимом (СЕЗ і ТПР) [Електронний ресурс] / Ю.В. Макогон. – Режим доступу : <http://old.niss.gov.ua/Monitor/January2010/05.htm>.
9. Бабкіна С.І. Проблеми та перспективи відродження в Україні спеціальних (вільних) економічних зон [Електронний ресурс] / С.І. Бабкіна // Наукові праці Південного філіалу Національного університету біоресурсів і природокористування України "Кримський агротехнологічний університет". Економічні науки. – 2013. – Вип. 152. – С. 114-120. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkaue_2013_152_18.
10. Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2005 рік» та деяких інших законодавчих актів України : Закон України від 25.03.2005 р. № 2505-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 17-19. – Ст. 267.

REFERENCES

1. Hayvoronskiy, V.M. and Zhushman, V.P. (2005), *Hospodarske pravo Ukrayiny : pidruchnyk* [Commercial law of Ukraine : textbook], Pravo, Kharkiv, Ukraine.
2. “About general principles of creation and functioning of special (free) economic zones” : Law of Ukraine on 13.10.1992 № 2673-XII, *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, 1992, no. 50, art. 676.
3. “About special regime of investment activity at the territory of priority development in Volyn district” : Law of Ukraine from 05.04.2001 № 2354-III, *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, 2001, no. 23, art. 113.
4. “About creation of free economic zone „Crimea” and about features of economic activity performance at the terminally occupied territory of Ukraine” : Law of Ukraine from 12.08.16 № 1636-VII, *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, 2014, no. 43, art. 2030.
5. “About the concept of creation of special (free) economic zones in Ukraine” : Cabinet of Ministers of

- Ukraine from 14.03.1994 № 167, available at : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/167-94-p/card6#Public>.
6. Dubovyk, O.Yu. (2010), "Free economic zones as the tool in economic development of territory", *Visnyk Khmelnyck national university*, Vol. 2, no. 4, pp. 47-51.
  7. Sazonets, I.L. and Fedotova, V.A. (2007), *Investuvannya : mizhnarodnyi aspekt* [Investment : international aspect], Tsentр uchbovoyi literatury, Kyiv, Ukraine.
  8. Makohon, Yu.V. (2010), "New forms of territories with special tax regime (FEZ and PDT)", available at : <http://old.niss.gov.ua/Monitor/January2010/05.htm>.
  9. Babkina, S.I. (2013), "Problems and perspectives revival in Ukraine special (free) economic zones", *Naukovi pratsi Pivdennoho filialu National University of bioresources the natural use of Ukraine the "Crimean agriculturist technological university". Ekonomichni nauky*, iss. 152, pp. 114-120, available at : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkaue_2013_152_18.
  10. "About Amendments to the Law of Ukraine "On State Budget of Ukraine for 2005" and some other legislative acts of Ukraine : Law of Ukraine from 25.03.2005 № 2505-IV, *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, 2005, no. 17-19, art. 267.

УДК 342.53

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ УСТАНОВЧИХ ПОВНОВАЖЕНЬ ПАРЛАМЕНТУ

Матейчук Р.І., здобувач

*Дніпропетровський національний університет ім. О. Гончара,
вул. Наукова, 13, м. Дніпропетровськ, Україна
nata2cnu@i.ua*

Автор досліджує процедури реалізації установчих повноважень парламенту та виокремлює окремі напрями їх здійснення. Особлива увага приділена формуванню Кабінету Міністрів України як вищого органу виконавчої влади, відповідального за ефективність розбудови народного господарства.

Ключові слова: парламент, парламентаризм, установчі повноваження, реалізація, народний депутат.

ПРОБЛЕМЫ РЕАЛИЗАЦИИ УЧРЕДИТЕЛЬНЫХ ПОЛНОМОЧИЙ ПАРЛАМЕНТА

Матейчук Р.И.

*Днепропетровский национальный университет им. О. Гончара, ул. Наукова, 13, г. Днепропетровск, Украина
nata2cnu@i.ua*

Автор исследует процедуры реализации учредительных полномочий парламента и выделяет отдельные направления их осуществления. Особое внимание уделено формированию Кабинета Министров Украины как высшего органа исполнительной власти, ответственного за эффективность развития народного хозяйства.

Ключевые слова: парламент, парламентаризм, учредительные полномочия, реализация, народный депутат.

PROBLEMS OF REALIZATION OF CONSTITUENT POWERS OF PARLIAMENT

Mateychuk R.I.

*Dnipropetrovsk O. Gonchara national university, str. Naukova, 13, Dnipropetrovsk, Ukraine
nata2cnu@i.ua*

The legislative base forms in Ukraine in accordance to the international democratic standards, which regulates the legal environment of legislation and performance of constitutionally defined powers. Unfortunately, not all questions, which are connected with establish functions are regulated with the necessary fullness.

Activity forms of people's deputies have the purpose of parliament's functions performance. The studying the problems which classified by the Basic Law to the powers of Verkhovna Rada of Ukraine is carried out individually and collectively in labour agencies, deputative communities in the plenary. Such activity is public and opened except the cases, which are defined by legislation.